

Patweeschu drauga

p a w a d d o n s

pee № 34 un 35.

23. un 30. August 1845.

Apzerreschanas par stahsteem no Ahbraäma.

Defnita apzerreschana.

Zif tu effi labs un scheckligs un firdscheckligs, tu fwehtajs Kunges un Deews, ka tu mums wehli, ar firsngahm luhgschanahm nahkt pee tewis, ka tu mums apfohli zaur Jesu Kristu: luhdseet, tad juhs dabbuseet; klaudsinajeet, tad jums atwehrs; meklejeet, tad juhs atraddiseet. Ja tad nu kas luhdsahs temi no firds, tad tu to ne atstahst neswehtitu. Schinni tizziba dohd' mums turretees, kamehr buhsim dschwotaji semmes wirsu. Amen.

Laffim 1mas Mofus grahmatas 18ta nodalka, no 9ta lihds 33schu perschinu. Schinnis wahrdds mums stahsta:

Rahdu apfohlishanu tee Deewa engeli Sahrai irr dewusch, un ka Ahbraäms par teem Sodomitereem Deewu luhdsees.

Kad Ahbraäms tohs Deewa engelus tif mihligi bija usachmis, ka preekschaja apzerreschana to dabbujam lassht, tad tee engeli us winna fazzija: kur irr Sahra, tawa seewa? Un Ahbraäms fazzija: redsi, teiju dschwokli. Kur zittur winna buhs? winna irr eeksch mahjahm un kohpj sawu dschw, sawu buhschanu. Ta darrija Sahra; winna turrejahs sawa dschwokli, winna kohpe sawu buhschanu. — Un ta arri Deews seewai irr nospreedis darriht; tai buhs sawa dschwokli turretees, un sawu buhschanu, sawu faktinu, sawu ligdu kohpt. Swehtigs irr tas wihrs, kam tahda kohpeja eeksch mahjahm irr, — kam irr, kas to graffi, ko wihrs eeksch sweedreem sawa waiga nopelnijis, proht sargaht un glabbaht. Gudrajs Salamans (sakk. wahrdds 31ma nod.) daudsina seewu, fazzidams: Ta darra sawam wihram labbu un ne launu, wiffa sawas dschwibas laika. Winna mekle willu un linnus, un strahda labprahht ar sawahm rohkahm. Winna zeltahs pascha nakti, un dohd barribu sawai sainei, un sawahm kalponehm to eespreestu teesu. Winna issteepj sawu rohku pee wehrkula, un winnas pirksti fatweex wahrsstu. Winna darra smalku audekli un pahrdohd to. Winna usluhko wiffas mallas sawa namma, un ne ehd sawu maifi ar slinkumu. Un Salamans salka pahr to wihru, kam tahda seewa: Kas tikfuschu seewu atrohd, tam ta maksa dauds wairak, ne ka dahrgas pehrles, winnas wihra firds us to palaujahs, un tam ne truhst ne kahds labbums.

Muhsu deenas dauds seewas gribb pahrgrohsht Deewa likkumus, un ne gribb wis palift sawa dschwokli, tur sawu buhschanu kohpt; tahs ne gribb wis darbotees ar lohpeem, ar dahrseem, ar willu un linneem, ar maifes zepschanu

un barribas wahrifchanu; fchis darbs tahm ne patihk; tahs turprettim turr leelu lusli us to, kad tif warr iseet no mahjahm abra. Sij us tirguus platscha, un tur atraddisi wairaf seewas, ne ka wihrus, kas ar prezzi us tirgu usbraufuschas. Zit dascha fainneeze, ir teeta darba = taika, — un kad tad kohpigai fainneezei darba eefsch mahjahm peetruhkst? — ne warr norimt sawa dschwofli un melle kahdu nekahdu eemesli, lai tif warr dabbuht iseet no sawa fakta. — Diwu zahlinu, weenas sohfs, necka fiventeta labbad leef firgu aisjuhgt un isbrauzahs un iswisinajahs zauru deenu; tad wehwera, tad firohdera waijaga, tad waijaga, kas ahberi palaisch, tad ja=eet us muifchu, tad us pagasta teefu, tad schahda, tad tahda darrifchanahs. Sinnu gan, mihtas fainneezes, ka fchee darbi warr itt nohtigi pateefi eekrist, bet ja juhs gribbat, lai juhsu manta ne nahf eefsch sweschu rohlahm, lai juhsu behrni arri deenas dsihwo juhsu faktina, tad luh-dfami: Ne atfahjatees no sawas kohpifchanas, paleekat eefsch sawa faktina un fargajeet to paschu zeeti. Ne usnemmatees wihra darbus: eet us teefahm, tur mekletees, ja kahda pahridarrifchana juns buhtu notiffufi, lauka darbus isfchirt, un t. j. pr. Wihram eedami par fainneezi, ne mekletees ne ween wihru, bet arri galwineeku, zilweku, kam narw ne ween galwa, bet kam arri fapraschana, padohins, apferschana, ispraschana tai galwa irr eefsch. Nur ta seewa us platscha eet, un muifchas un mahju, lauku darbu isfchihreja un usrahditaja, tur fchee darbi retti ees lahga un mahjas kohpe nihks pa wiffam noht.

Kad Ahbraams tam engelim bija fazzijis: redsi, Sahra teiju dschwofli, tad tas fazzija: Es pateefi ateeschu pee tewis zitta jeb nahfoscha gadda ap scho laifu. Un rangi, Sahrai tawai seewai buhs weens dehls. Ur Sahra dsirdeja schohs wahrduhs dschwofli durwis, jo tahs bija winneem no pakkales. Sahra tad irr stahwejufi paschahs durwis, un tee engeli bijuschi ar Ahbraamu us leewenehm jeb sehtas widda, un teem runnadameem, Sahra teem engeleem stahwejufi ais mugguras. Sahra tad nu ne warreja to engelu waigu, bet tif ween winnu pakansi redseht. Kad nu fchee ta runnaja, tad Sahra, dohmadama, ka tee engeli winnu ne redsoht, smejhahs. — Tif jaw Sahra ne buhs pilna balsi smejhusees, ta ka tee engeli winnas smeefchane buhtu warrejuschi dsirdeht, bet Deewa kalpi, no Deewa fubtiti engeli buhdami, tee irr pasmuschi Sahras mastizzibu; talabb weens no teem engeleem wallodu usnehme ar Ahbraamu, fazzidams: Kam Sahra smejhusees, fazzidama: Woi tad es teefcham wehl, wezza buhdama, warretu dsemdeht? Woi tad jebkahda leeta tam Rungam buhtu ne-eefpehjama. Es ateeschu pee tewis nahfoscha gadda ap scho laifu, tad Sahrai buhs dehls. — Kad Sahra schohs wahrduhs bija dsirdejufi, tad ta faunejahs par sawu mastizzibu, un leedsahs, ka ta smejhusees. Bet tas engelis tai atbildeja: ne, tu effi smejhusees. — Scheit redsam, zit wahja zilweka tizziba irr! Kq tu ne ar sawu paschu azzi wehl ne effi redsejis un ar sawu paschu aufi dsirdejis, ja ta leeta brihnifchka un ne-isprohtama, tad tas zilweks aismirft, ka Deews irr wisfpehjigs, ka winsch warr darriht, ka tam patihk. Kad tee

wibri Sabrai bija aprahjuschi, tad tee zehlahs no turrenes un greefahs us So-
domu, un Ahbraams gahje teem lihds, tohs paraddidams. Un tas Kungs saz-
zija: woi tad es Ahbraamam apflehpschu, fo es darrischi? Es pasihstu to,
es sinnu, fa winsch saweem behrneem, un sawam nammam pehz
fewim pawehlehs, lai tee ta Kunga zekfu farga, darridami, kas taisns
un teefa irr, fa tas Kungs leef nahst us Ahbraamu, fo winsch us to irr runnajs.

Memmatees schein jelle mahzihu, juhs wiffi, kam behrnini aug, kam irr
paschu, kam irr faines behrni. Nedsat, kahda teizama leeta tas irr preefsch
ta Kunga, ja kas saweem behrneem un sawam nammam pawehl, ta Kunga
zekfu fargaht, un darriht, kas taisns un teefa irr. Deews fakka: es sinnu, fa
Ahbraams ta darrihs, es winnu flaidri pasihstu, talabb es Ahbraamam ne
flehpschu, fo es esmu nodohmajis darriht. Nedsat, zil wiffai wajjadfiga leeta
tas irr, fa tas namma tehws un ta namma mahte irr deewabihjigi laudis, fa
tee paschi ta Kunga zekfu pasihst un to farga, fa tee paschi darra, kas taisns
un teefa irr. Saimneekem narw ne ween no Deewa un no waldineekem ta
walla dohta, sawu faini raidiht, lai eet pee lauku- un mahjas-darbeem, bet
Deews un waldineeki arri saimneekem pawehl, lai tee sawu faini raida pee
Deewa wahrda. Teem namma-turretajem, saimneekam un saimneezei, ne buhs
ne ween par to gahdaht, fa puifeni un meitenes buhtu pascheem labbi pee katra
darba, fo scheem leef darriht, bet teem arri buhs gahdaht, fa tee buhtu De-
ewam labbi pasihdami, ne ween ta Kunga teefas un winna liffkumus siunadami, bet arri
pehz teem darridami un dshwodami. Tas saimneeks un ta saimneeze, kas
sawu faini, sawu nammu, wezzus un jainus, leelus un masus ne flubbina pee
Deewa wahrda flahst, tee pelna grehfu preefsch ta Kunga. Lai ne dohmajam
ne weens, kas faini turram, ar to ween jaw wiffu peepildiht, kas mums pee-
nahlahs darriht, ja sawai fainci aismalsajam, kas tai no mums prassihst nah-
lahs, ja tai dohdam lohni un maisi; wuns arri par to irr ja-ruhpejahs, fa
mufsu faine ne paleef bes Deewa, fa ta ne irr besdeewiga, fa ta peenemmahs
eeksch tizzibas un eeksch Deewa atsihschanas. Ne fakkait talabb, ja juns mai-
ses behrni irr eeksch mahjahm, un juhs teem derretu algu effat atderuschi, ne
fakkait: kahda man irr dalka, winnu mahziht, winnu flohlä laist, winnu pee-
west? Kas man no tam atlehks, kahds labbuns mannim no tam nahks? Es
behrnu ismahjischi, es istehreschohs, isyubleschohs ar winnu, pehz winsch ais-
ees prohjam un ne buhs man nej pateziba. Ta ne fakkait. Utgaddisees dauds,
kas juns ne pateiks, kas — ja tohs buhseet peeweddufchi un ismahzjuschi, kas
tad aisees pee zitta un ne sinnahs juns pateikt, bet ja tad eeksch tahda jaunefla
firds rahdahs nepateziba un rohnahs besdeewiba, tad tee grehli, fo tahdi jau-
nefli darra, ne kritihs us juhsu dwehselehm, bet Deews atprassih tohs grehkus
no winneem pascheem. Juhs, par winnu dwehselehm ruhpejuschees, fewi is-
glahbsseet un ispestifetees no Deewa, ta Kunga, sohda, ta fa wezzajs Ahbra-
ams isglahbahs zaur tam, fa Deews sinnaja: Ahbraams pawehlehs sawam

nammam mannuß baußuß turreht. Bet wai tam fainneekam un tai fainnee-
zei, faß sawam nammam un saweem behrneem nelabbu preekschsihmi dohd, pee
kam ta faine dabbu redseht nelahgu preekschsihmi, no kam ta dabbu dsirdeht
ne Deewa wahrdu, bet wella ffokhu! Teem usnahßß bahrgß fohßß no Deewa,
ta Runga. Tahdeem fainneekem bußß leela peemekleschana no ta Runga.

Tas Rungß fazzija Ahbraämam: Sodomas un Gomorras brehkschana
irr leela, un winnu grehki tohti grubti. Tad es no = eeschu un luhfoschu, woi
tee pehz tahß brehkschanas, faß preeksch man nahkufi, wißß notal irr darriju-
schi, jeb ne. Tad es gan sinnaschu! — Rahdi tee tohti grubtee grehki biju-
schi, fo Sodomas un Gomorras laudis irr darrijuschi, to scheitan tas Rungß
ne peeminn. Bet mehß atrohnam pee teem praweesehem, fa schee, Sodomas
grehkßß peeminneami, aprahj lepnibu un mauzibu, fa ihpaschi negantßß grehkuß
preeksch ta Runga. Ur to wahrdu: „lepniba“ scheid naw eesihmehta ta neleeriba, fa
zilweks sawu meesu wissai glihti jeb neprahitigi lepni isgehrbj un puschko, bet
turprettim ta buhschana, fa zilweks sawa garrâ dohmajahß buht gudrakß un
stiprakß par Deewu, fa winsch sawa firdi fakka: faß irr tas Rungß, fa es
winnu bihtohßß un winnu klausitu? Tä patt arri ar to wahrdu: „mauziba un
maufoschana“ pee teem praweesehem naw eesihmeta ne ween laulibas pah-
kahpschana, pahkahpschana tahß beedribas, ar fo laulahtßß wihrs un winna
seewa preeksch ta Runga irr sabeedrojuschees, bet arri pahkahpschana tahß bee-
dribas, ar fo Deewßß tas Rungß irr sabeedrojees ar saweem laudim. Mehß
fakkam to seewu effam mauku, laulibas pahkahpeju, faß ne turrahßß pee sawa,
bet pee swescha wihra, tä patt nu tee preesteri to Israëla draudsi fakka mauku,
ja ta ne turrahßß pee ta weenweeniga Ahbraäma, Jhsaäka un Jehkaba Deewa,
bet turprettim scho Deewu nizzina un fewim sweschus deewus eezell. — Tee
Sodomiteri un Gomorriteri, no Deewa aiskahpuschees, ne swehtija to swehtdeenu,
ne turreja zeenä un gohdâ sawuß wezzakßß un waldineekßß, tee bija flepkawas,
un mauzineeki un laulibas pahkahpeji. Jhpaschi weens negantßß un breefmigßß
grehkßß pee teem bija, fo pehz winneem arri fakka to Sodomiteru grehku. Tee
ne bija ar meeru, turretees sweschßß wihrs pee sweschas seewas, tee arri turre-
jahßß wihiri un seewas pee lohpeem; tee sajauze — al sawu breefmigu un ne-
gantü grehku! sawas affinis ar lohpu affinim. — Schauschalaßß nahk, to tikween
dsirdohk. Kad zaur teem Sodomitereem schis grehkßß bija pasaulê nahzis, tad
Mohßßß to paschu zeeti aisleeds, fazzidams: (3 gr. 18, 22. 23.) Pee wihrischka
teu ne bußß gultees, ittim fa pee seewas, ta irr weena negantiba. Tew arri
ne bußß ar ne kahdu lohpu apeetees, fa tu ar to sagahnitohßß, ta irr weena
neganta sajauschana. Mohßßßß tai paschâ nodallâ arri stipri eeksch Deewa ta
Runga wahrda aisleeds: Tew ne bußß turretees ar sawu affins-raddu: ar sawu
tehwu un sawu mahiti, ar sawu pusebrahli un ar sawu pusemahfu, ar sawu
snobtu un ar sawu weddekli, ar sawas seewas mahiti, un tai seewai ne bußß
turretees ar sawu wihra tehwu, nedßß ar sawu wihra brahli. Jffatrs, faß no

jebkurrahm schahm negantibahm darrihs, tee paschi, kas to darra, fluh's isdel-
 deti no saweem laudim. — Tahds negants un breefmigs grehks, ka zilweks tur-
 rahs ar lohpu, tas kaut gan retti, tatschu — Deewam schehl! — arri muhsu lai-
 kds atrohdahs, un kaut gan muhsu semmes likkumi tahdam grehzineekam spreesch
 Sibberi. — Mehs te jums peeminnam scho grehku, lai juhs, mihtli lassitaji, sar-
 gatu sawus nammus, ka schis negantajs un breefmigajs Sodomas grehks ne no-
 tiktohs. Ak wai tam nammam, fur schis grehks notekahs, tas irr weens affi-
 nains grehks, tas irr breefmigs grehks preeksch ta Kunga! — Preeksch Deewa
 tas buhs nolahdehts, kas to darra! Bet buhs arri nolahdeti preeksch ta Kunga
 tee, kas jauzahs ar sawahm paschahm affininim. Zilweks! ja tew usnahf nelahgs prahts,
 turretees ar sawu tehnu jeb ar sawu mahiti, ar sawu weddekli, jeb ar sawu
 snohtu, ar sawu brahli, jeb ar sawu mahsu, ar sawa brahla seewu, jeb ar sawas
 seewas mahsu, tad — tad lai tew paleek tif patt bail ap firidi, ittin ka tew
 buhtu ja-iseet, sawam tuwakam pahrgreest rikli puscham, ittin ka tew buhtu
 ja-iseet flepkawa darbus darriht. Tahds grehks ne paliks nesohdih's no ta
 Kunga, ne paliks nepcemeklehts no Deewa. Kad gan tumsiba tewi apklahtu
 un tew ne buhtu ne weena leezineeka no zilwekeem, tad — ka ta semme brehze
 par Rainu, Raina flepkawas darbu apsuhdseht, kad ne bija zilweki, kas buhtu
 brehkluschi, — tad par tewin brehks us to Kungu tas lakt's, ta weeta, fur sawu
 negantu darbu effi pastrahdajis. — Lihds schim gan pee mums no scheem greh-
 keem, ko patlabban peeminnejam, ne effam dsirdejusch, bet, warr buht, kahds no jums no
 scheem grehkeem sinnatu. Juhs sainneeki un sainneezes, jums es ihpaschi no Deewa
 pusses peekohdinaju, ja juhs no tahda breefmiga grehka eeksch sawahm mah-
 jahm ko redsetu, jeb ko mannitu, sawam mahzitajam ne flehpat to, luhdsami. Sirds
 winnam gan plohsitohs eeksch leelahm sahpehm, ja kahds no winna draudses tahdu
 grehku usbildetu, bet — ne schehlojeet winna firidi. Ne sakkait wis: ko eefim,
 sawam mahzitajam firidi plehst, woi tad naw ar jitteem grehzineekeem tam deesgan
 darrischanahs, un deesgan behdas no winneem! Ta ne sakkat. Ja schis negantajs
 grehks fur buhtu eemettees' muhsu widdu, tad ne flehpat to tahs draudses gannam. Es
 — ta gan sazzitu ifkats ustizzams mahzitajs — es tad eetu, un tezzinus skreetu, to greh-
 ku dsirfsteli noslahpt, eefam no schi grehka zellahs pohsts un samaitaschana wissai
 draudsei. Es mekletu glahbt, ka wezzajs Ahbraams to darrija, es luhgtohs
 Deewu, lai winsch schehlo, un pawehletu tam grehzineekam, lai winsch atstah-
 jahs no launa, un lai winsch atgreeschahs pee ta dsihwa Deewa.

Kad Ahbraams to wahrdu dsirdeja, ko tas Kungs sazzija: es gan sinna-
 schu —! tad Ahbraams sazzija: Kungs, woi tad tu to taisno samaitasi ar to
 besdeewigo. Zatschu 50 taisni irr pilsehtä, woi tad tu tohs samaitasi, un ne
 faudsefi to weetu, to 50 taisnu dehl, kas pilsehtä irr. Muhscham tu ta ne
 darrisi, nonahwedams to taisnu ar to besdeewigu; ka tam taisnam flahth's, ka
 tam buhtu, itt ka tam besdeewigam. Ne, ta tu muhscham ne darrisi. Woi
 tas wissas pasfaules sohgis ne buhtu parcisi teefajis? Tad sazzija tas Kungs:

ja es Sodomes pilsehtâ 50 taisnus atraddischi, tad es faudseschu wissu to weetu, winnu labbad. Tad Ahbraâms atbildeja un fazzija: Raugi jelle, es esinu eedrohschinajees ar to Rungu runnaht, jebsechu es esinu puttekliis un pihschlitis. Un winsch luhdsjâhs nemitejami to Rungu, fazzidams: Rungs, ne apffaiscees, pazeetees, kad es tewim tâ fraujohs wirsü, un — til kad preeksch ta Runga nê bija nei desunir taisnu tai pilsehtâ, tad Ahbraâms atgreesehs us sawu weetu.

Redsi schein, zik mihliga un schehliga firds wezzam Ahbraâmam irr bijast. Ne zik sem winsch wehl bija Sodomes pilsehtai par glahbeju nahzis, tai laika, kad winsch bija isglahbis sawu brabta dehlu Lattu no austrimu kehinu warras. Deews jaw bija patlabban peemektjis Sodomes pilsehtu ar farra breesmahm, bet til ko tee eenaidneeki bija aisdshiti nohst, til ko tahs farra-breesmas bija no-beiguschahs, tê dsihwo Sodomes pilsehta atkal kâ papreekschu eeksch grehku negantibas. Redsi, kahdu zeetu firdi tee zilweku behrni turr! Deews gribbeja weeglinam tohs Sodomiterus pahrmahziht, bet tee ne peenemm to pahrmahzi-schanu. Kâ nerahtnis behrns naw ar meeru, kad tehws to ar wahrdeem ap-rahj, bet winsch turprettim gaida, lai tehws tam ussitt labbi, un kâ winsch naw ar meeru ar weenu fittcenu, ne prasdams faunu, bet tikween tad paleet paklaufigs, kad tam uszehrt lihds affinim, tahdi patt nerahtni behrni mehß effam sawam Debbesu-Tehwam. Ja Deews muhs aprahj ar wahrdeem, tad to ap-rahschanu par galwu laischam pahri, un par to ne behdajam; ja winsch minns masu gruhtumu usleek, tad arri mas ko behdajam; kad winsch wissai nospreeksch ar flimmibu, ar sehrgahm pee zilwekeem un lohpeem, ar baddu, tad atmohstamees, tad sinnam brehrt: Deews, effi man' nabbagam grehzineekam schehligs! tad atmohstam, ka muhsu darbi, muhsu dsihwoschana Deewam nepatihkama bi-jusi, ka Deews irr taisns sehgis, kas atmaksa katram, kâ katrs, meesâ buh-dams, irr pelnijis.

Ahbraâmam nosahpeja firds, kad winsch usluhkoja to Sodomes pilsehtu, lai gan tee Sodomiteri bija besdeewigi laudis, kad tas Rungs teem to wahrdu fazzija: es nopohstischi schohs laudis, — utin kâ Jesum Kristum firds sahpeja, kad winsch noredseja papreekschu Jerusalemes pilsehtas ispohstischanu, kad winsch tohs wahrduß fazzija: at Jerusalem, Jerusalem, kaut jelle tu sinnatu, kas pee sawa meera irr wajadstgs, bet nu tas irr noslehpts preeksch sawahm azzim! Ahbraâma firds nosahpeja par teem Sodomitereem un winsch talabb luhdsjâhs to Rungu 6 reis, to pilsehtu schehloht. Ahbraâms gan atsiht: es ne esinu zee-nigs, no Deewa tahdu schehlastibu isluhgtees; kas tad es tahds esinu, ka Deews manni klausihß, es jaw wairak ne esinu, kâ puttekli un pelni! To Ahbraâms labbi sinnaja, bet winsch arri sinnaja: Tas, kas wissas pasaules sohgis, tas isdohs taisnu teesu. Ja til atgaddisees weena taisna dwehsele, tad Deews schihß taisnas dwehseles labbad wissu pilsehtu schehlohs, jeb winsch, ja ne wairak, schai taisnai dwehselei ne lihß pohstâ eet lihds ar to besdeewigo. — Un Ahbraâms schinnt tizzibâ ne bija pahrskattijees. Deews glahbj tohs taisnus un deewa-

bihjigüs laudis. Tä Deews isglaube Noäsu un tahs pee winna peederrigas s dwehseles no uhdens pluhdeem; Mohsu winsch isglaube, kad Waräus to pawehleschannu bija dewis, wissus puisenus nokaut, un atkal, kad Mohsus no Waräus behdse zaur to farkanu juhru. — Bet Deews arri schehlo to besdeewigu ta taisna, ta deewabihjiga luhgschanas pehz. Kamehr Mohsus us ta kalna Dreba kawejahs, tamehr Israëls un Arons dsinne elka-deewibu ar selta tellu un Deews apskaitchs, to redsejis, un sazzija us Mohsu (2 Mohs. 32): Es esmu schohs laudis eeraudsijis, un redsi, tee irr pahrgalwigi laudis. Un nu — laid manni, lai manna dusmiba prett teem apskaitstahs un tohs aprihj. Tad Mohsus peelhdsse ta Kunga, sawa Deewa, waigu un sazzija: At Kungs, kapehz tawa dusmiba par taweem laudim irr apskaitusees, ko tu no Egiptes semmes effi isweddis ar leelu spehku un ar stipru rohku. Kapehz buhs teem Egiptereem runnaht un sazziht: Us nelaimi winsch tohs irr isweddis, lai winnus nokautu kalnös un tohs no semmes wirfus isdeldetu? Utgreesees, Kungs, no sawas dusmibas, peeminni sawas fwehtas apsohlschanas, ko tu Ahbraämam, Jhsäkam un Israëlim effi dewis. Tad mittejahs ta Kunga dusmiba un winsch atstahjahs no sawas draudeschanas. Tä past arri tas fwehtajs Deewa dehl's Jesus Kristus irr ar stipru luhgschannu Geseமானes dahrsä pahr, saweem mahzefleem Deewu luhdsees un par wisseem teem, kas zaur scheem mahzefleem eefsch Deewa tizzehs. Tas apustuls Pahwils Wilemonam raksta: Sataisi man mahjas-weetu, jo es zerru, ka zaur juhfu luhgschanahim es jums klubschu eedahwinahs. Schis pat's apustels raksta Timoteüm (II. 2, 1.): Es pamahzu par wissahm leetahm, lai notee luhgschanas, peefaulschanas, aisluhgschanas, pateifschanas par wisseem zilweekeem: par fehnineem un wisseem, kas irr augstä kahrtä, ka mehs meerigi un flussi dsihwojam, eefsch wissas deewabihjaschanas un eefsch gohda.

No schoem wahrdeem tu redsi, ka ta naw mahnu-tizziba jeb leeka tizziba, ja zilweks par sawu tuwaku luhdsahs, ja tu leezi sawu tuwaku Deewam pawehleht. Ja tu leezi Deewam pawehleht eefsch aisluhgschanahim kahdu flimnu eefsch mahjahim, tawus laukus, lohpus, dahrsus, tawas ehkas, tawu muhschigu un laizigu iabklahschannu, tad Deewam tahdas aisluhgschanas irr patihkamas. Bet leezi wehra: Schihm aisluhgschanahim buhs notiktees eefsch tizzibas, eefsch tahs tizzibas: Deewam ne weena leeta naw ne-cespehjama, un schihm aisluhgschanahim buhs notiktees eefsch pasemimibas, ka pee wezza Ahbraäma, kas sazzija: Kungs, ne apskaittees, ja es tewi luhdsohs, ja es eedrohschinajohs ar tewim runnaht, putteklis buhdams, tawas schehlastibas un pallausichanas nezeemigs buhdams. — Schihm aisluhgschanahim buhs netiktees ne ar muttes plahpachannu, bet no wissas firds, no wissas dwehseles un no wissa spehka. Kä wezjajs Ahbraäms, kad winsch Deewu bija luhdsees un us sawu wectu argreesees, tikkeni tur sawu affarinu preefsch Deewa buhs islehjis, tä arri mume buhs eeschehlotees wisdsillakä firds-weetinä par to zilweku, par to leetu, ko Deewa schehlastibai pawehlam. Tad Deews ne turrehs zeetu firdi un muhsu luhg-

schana buhs tam peenemmiga. Bet teem, kas nahk us basnizu un Deewam leek pawehleht sawus eenaidneekus, gaididami un zerredami, lai Deews winnu lubgschanas labbad winnu prettineekus peemelle ar sohdu, kas sawus lahstus, sawu eenaidibu, sawu nesaderrigu firdi un atreebigu praktu gribb Deewa un draudses preekscha fasetg un noslehpt ar muttes plahpaschanu, tee ar tahdahm aisluhgshanahm Deewu eekaitina; nu few pascheem sohdu sakrahj. —

Schodeen dabbujam schahs 3 mahzibas: 1) Kas irr tikkuschas seewas darbi; 2) Zif negants Sodomes grehks irr bijis; un 3) kahds spehks firsnigahm aisluhgshanahm irr.

W. P.

D s e e f m a,

pee jauneklu eefwehtischanas dseedama.

Jaunekli dseed pehz meld: Ta vestisch. pee 2c.
Paklausi muhs, meh's lubdsamees Tew Jesus wahrdâ, Tehtht! Lai atspihd mums taw's waigs, af Deews, Nahz' muhs ar amen swehtibt. Celsch Kristu, Tehws, muhs peenemmi. Ka meh's to kluhstam mantoj'schi, Ko mums taw's dehls atpirzi's.

Draudse dseed pehz meld. Af Jerusaleme 2c.
Nahzeet Jesum firdi nodoht, Labprahjums grehkus tas gribb peedoht, kas usnemmatru grehz'neeku; Mekleht melle pasudduschus; Usluhko schehligs allojuschus, Tohs wedd us schauru zellinu. Pee ta preeidsetees, Kam gaisma ween pateef', Kam Deewa meers, Un paleezeet, Tad juhs ee-eet Ta Tehwa preefôs dab-buseet.

Jaunekli: Pasneeds', lai meh's pastahwetu, Mums eerohtschus un spehku; Dohd', ka ne weens tew atstahju, Bet wissi uswarr grehku. Kad tu mums klacht, uswarresim, Tapehz pee tew, Kungs, palisim, Tu ween mums dsih-wib' effi.

Draudse: Sargajt sawu tizzibinu! Lai pasaul' jums neatwill winnu; Las Kungs lai jumis irr gaischiba. Rang', zil daudj isklidinatî Naw winnam wairs saderrinati! Tee luh-dsoht nebij nomohdâ. Jubs, luhdseet, zibnijet, libd' nahwes, naktis atcet. Kungs atees ar;

Tam alga libd', Un aisweddihs Preeksch gohda krehfla debbesis.

Jaunekli: Lai tawa nahw' muhs speh-jina, Tew peekertees ar preeku; Kad pasaul' reitahs dusniga, To turreht ween par neeku. Meh's sawu kaunu neffisim; Celsch tawahm pehdahm staigasim! Ustizzigeem splhd trohnis.

Draudse: Sargajt sawu mihlestibu! Lai juhsu firdis ustizzibu Schis swehtaj'sugguns kaidrina. Pasaul' jums newarr eedoht, Ko Jesus Kristus: muhscham dsihwoht; Ar sawu kahrib' pahreet ta. Ne tohpeet remdem! Winsch ganna mihligi Muhs ganniba, Kas sahlaina, Un dsirdina Pee dsihwa nhdens awota.

Jaunekli: No tumfibas us gaischibu Tuweddi, tapehz drohschi Us tewi leekam zer-ribu: Jauns ribts mums ausih's spohschi. Lai zelsch zaur nahwes ehnu eer, Ar tewi wedd us mahjas-weet'; No tew muhs nahwe neschkirs.

Draudse: Sargajt sawu zerribinu! Lai netizzigs gau pahfmeij winnu, Las Kungs tam spehku laustin lausch. Tizzigs pils irr klinti zeetâ, Netizzigs graustinsch smiltschu weetâ, Jo tas ustizzigs farg's nesnausch. Scha laifa zee-schana To gohbu nemakfa, Kas mums tur spihd Tai muhschiba, Kur weetina No tew mums irr fataifita.

R. P. P. P.

P. M. M. M.
L. M. M. M.
No. 607.

Zas Latweefchu draugs.

1845 23. August.

34ta lappa.

J a u n a s s i n n a s.

Is Widsemes. Draugs raksta draugam: „Mihlajs Andrews! — Tu sinni, ka Wezz= Peebalgā jaunu basnizu zehle. Mehš paschi tur bijam tai deeninā, kad draudse ar dauds affarahim no sawa wezza Deewa-namima schkih-rabs: (14tā August 1838tā gaddā). — Mehš to reis' dseedajam, sawus Deewa-wahrdus beidsot: „„Ar Deewu! sakkam, mihlais nams, No tewis schirtees sakkam! Tu buhfi mums ne aiemirskamē, Kamehr atpakkal nahkam. — Mehš wehletu: Kaut warretu Schē jaunā namnā stahweht Wehl wiffi Deewu slaweht!“ — Nu ar Deewa palihgu jauna basniza irr gattawa, — un arri jau pilnam eefwehtita. 22trā Jubli mehnesi, 6tā swehtdeenā pehz waffaras swehtku atfwehtes jaukā laizina mehš tur sagahjam. Tew ne isde-wehs tur buht, tapehz tewim gribbu stabstih par scho preeka-deeninu. — Sweht-deenas rihtā laudis fanahze no wiffahm mallu-mallahm. Zitti no Ribgas puf-fes, no Limbascheem, no Zehsim, no Zehswaines un dauds zittahm draudsehm. Kas nahze, tee papreekschu azzis usmette us jaunu Deewa=ehku. Ehka skaišta un spohscha spihdeja rihta = faulitē. Irr muhrehts nams, ne tahlu no pascha leelzetta ustaisihts masā pakalnē ar fallu juntu un augstu zaur-zaurim muhretu tohtni. No akmineem iszirsti stabbini wiffapfahrt likti sehtas weetā, dselsu-keh-des pa starpahm. Mehš wiffapfahrt staigadami apskattijamees wiffu glihtu darbu, dabujam dsirdeht, ka dauds naudas maksajot. Pats grahfa leels-kungs sawu dallu bija peelizzis, bet draudse leelaku dallu dewufe; un ar akminu-, kalku- un balku-weschanu dauds bij pubhejuschees. Un warr noprast, ka leels pubhinsch irr bijis, jo uhdeni tuvumā pa wiffam ne reds, un kad tahdu ehku zelt, zif tur ne wajaga uhdena, smilshu, grantes; zif strahdneekem tur naw darba pa pil-lam. Paldeews Deewam, laudis bij' preezigi, ka tahds darbs schōs gruhtōs gaddōs pahzreesis, un ne sinnaja deewsgan pateikt tam zeenigam leelkungam, kas schim brihscham tahs muishas walda, ka tik rubpigi un prahitigi wiffu is-darrijis. — Kamehr tā runnajamees, laudis bij' salassijuschees ka sneega kup-peni. Wiffi zelti, wiffi tihrumi un plawas-stuhri bija pilni kauschu; bet basni-

zas durwis bij' aisslehgtaš. Pulkstien' dewindš pirmu reisi ar teem jauneem leecem pulksteneem no basnizas tobrna swannija. Pats general-superdenta-kungs un Ehrglu un Jaunpilles prahwesta-kungi un dauds mahzitaji paschā laikā bij' atnahkufchi pee basnizas. Wezz-Peebalgas mahzitajs papreeksch eegahje wezzā kohka nammā, kur lihds schim Deewa wahrduš bij' fazzijis, kamehr jaunu basnizu buhweja. Tur dseefminu dseedaja, un tad pee altara nomettees Deewu pecluhdse, pateikdams, ka Deews palihdsejis arri tai weetinā sawus wahrduš fluddinaht, — un beidsot nozehlis tohs basnizas rihkus no altara dewe mahzitaju rohkās, lai palihdsoht jaunā basnizā eenest. Dseefmu dseedadami mehš mahzitajus pawaddijam. Pee jaunās basnizas durwim general-superdenta-kungs un zitti augsti fungi muhs sagaidija, — un tik ko basnizas durwis bij' atwehrtas, laudis kā uhdens pahrluhde pahr wissu basnizu. Tē nu bijam jaunā, jaukā Deewa-nammā. Wiss nams tik glihts istaisihts, wectu-weetahm ar seltu ispuschkohts, ka irr ko brihnotees. Ehrgeles eefahka flanneht, draudse dseedaja: „Mahz', augstajs Deews, ak nahz'!“ — Tad pats general-superdenta-kungs runnaja no altara un swehtija altari, swehtija kanzeli, swehtija ehrgeles, swehtija wissu Deewa nammu. Weenā ohtrā puffē pee altara stabweja 18 mahzitaji. Beidsot wissi zeltšs mettuschees pecluhdse Deewu. Pehz eefwehtischanas mehš dseedajam to dseefmu: „Kā mihligas tabš weetas“; tad Wezz-Peebalgas mahzitajs sawu swehtdeenās darbu jaunā basnizā sahjis, lassija leziona wahrduš. Preeksch spreddika mehš dseedajam: „Ak Jerusalem, mohdees.“ Draudses mahzitajs uskahpe kanzelē un fazzija spreddiki par Jahna parahdischanās grahmatas wahrdeem (21, 2—5.), ar jaukeem un swehteem wahrdeem peeminnedams, ka draudsei buhs ustaisitai buht par dšihweem ašinineem, un bes traipekla un bes grumbahm, kā ta Zehra bruhtei peekriht. Mahzitajs arri peeminneja tohs dwehseles gannus, kas preeksch winna laika gannijusch; draudsi, ihpaschi sawu aigahjuschu tehwu un tohs basnizas-pehrminderus, kas gan sakufchi scho Deewa-nammu ustaisiht, bet kam Deews ne bij' dewis, to ar sawahm azzim gattawu redseht. Schohs wahrduš runnajoht, dauds affaras birre no lauschu waigcem, jo mahzitaja wahrdi kehrahš pee hrdš. Pehz spreddika mehš dseedajam: „Kungs Jesus, Deews un zilwezinsch“ un skohlas behrni no kohra atbildeja ar jaukahm meldinahm us dauds balsim. Wisspehdigi draudse dseedaja: „„Paleez' ar scheblastibu, Kungs Jesus Krist, mums klah, Ka wels ar netaisnibu Ruhs ne warr samaitah. — Paleez' ar saweem wahrdeem Pee mums, ak Pestitajs! Dohd' teem buht allasch gahrdeem, Usturr' scho debbes-mais. — Paleez' ar swehtischanu Pee mums, tu baggats Deews, Dohd' mums uswarreschanu, Kad schē buhs zihnitees. — Paleez' ar ustizzibu Pee mums, ak apschelneeks! Ak, dohd' mums pastahwibu, Tad buhs mums muhschigs preeks.““ — Jau bijam gattawi, no Deewa namma iseet, tad Wezz-Peebalgas waldneeks isnahje basnizā, un aizinaja pehrminderus, abbus skohlmeisterus un tohs dseedatajus, kas Fohrē bij' dseedajusch, un fatram isdallija grahmatas. Behrni dabhuja luhgschanās-grahmatu, leeli dabhuja pilnigas bibbeles, schai deenai par peemin-

neschanu. — No basnizas iscijoht, meh's redsejam, ka dauds zilweki bij' ahra palikkuschi, jo patte leela basniza tomehr to deen' ne warreja sanemt wissus laudis, kas bij' sanakkuschi. — Pehz mums sagahje Bahzeeschu draudse basniza. — Lai Deews palihds, ka jauna basniza audse dauds labbus tizzibaes auglus!

Kiemenu Riffels."

.....I.

(Wehl obru sinu pabr Wezz-Pebalges saunu basnizu atraddih's pawaddoni.)

Is dsittas Kreewu semmes. Tanni gubbermentè, fo nosauz Grubfinies-semmi, un kas teescham tas wiss-siltaks sirehkis pa wissu Kreewu Keisera walfstibu, tur 8ta Zuhni-deena weena aprinkti, kam wahrds: Aleksandropoles walsts, pa to kalnainu puffi, wisseem par brihnumu, sahze snigt, un wisswairak tanni nakti, 11tai Zuhni nahkoht, tik neganti snigge, ka sniggums beesaks ne ka 8 tullus pee semmes gulleja. Pehz tam wehisch sahze bree-smigi puttinah't un lihds obru nakti weena gabbala plohsijah's; un ta zaur to sneegu un kalnu teem semmes lautineem, kas tur jau zittadi ne warr dsihwoht, ne ka ar sawahm buhdahm un gannameem pulkeem aplahrt wasadamees, leela, leela skahde pee winnu lohpeem notifke. Wairak, ne ka 2000 aitas us weetas palitke. Leels pulks putnu, wisswairak zihruku, atraddahs pa wissam nosalluschu. Zilwekeem, kas tanni laika bija lauka un ahtri ne warreja kluht us mahjahm, nosalle rohkas un kahjas. Sable appaksch sneega labbi gan isfargata; bet labbiba ne ta.

Is Bahzsemmes. Hennes walsti, Stokhausenes zeema, dsihwo semneeks, kas, ka jau daschs labbajs, bija eeraddijees, kad winsch staigaja lauka un winnam gribbejabs dsert, woi pee awohscha, woi pee uppes garschleekam noliktees semme, un mutti turredams uhdeni, scho weena malka eesihst. Schis wihrs jau 13 neddelas no weetas wahrge, un dokteri wehl ne warreja isgudroht, zaur fo winnam flimmiba nahkuse, kamehr tee winnam beidsiht laischamas sahles dewe, tad winnam nogahje nosprahguse kirfakke, kas doktereem bija par sihmi, ka flimneekam laikam wehl zitti tahdi putni, kas uhdeni dsihwo, un fo winsch zaur sawu nelabbu eeraddumu ar to uhdeni eedsehris, buhschoht eescha. Nu dokteri mekle winnu no teem pa wissam isahrsteht.

Is Sprantschu semmes. 25ta Jubli, rihta agruna ap pulsten' 3, gahje strahdneeks, wahrda kalje, us sawu darba-weetu dohdamees, weenai basnizai garram. Krehsliba eeraudsija, ka preeksch basnizas durwim kas gulleja, fo ne warreja ischkirt, woi effoht leels suns, woi swehrs. Istruhzees, gahje wihrs ah'treem sohleem atpaktak us mahjahm, nehme sawu bissi, ar strohtehm peelahdetu, lihds, un basnizai atkal klah't nahzis, bissi us laimi ischahwe tai leetai wirsu, kas tur durwju preekscha gulleja. Bet tas par nelaimi bija nabbaga behrns no 10 gaddeem, kam winsch wissu kreisu rohku ar sawahm strohtehm bija fashahwis, un kas gauschi wainanadams un pehz palihga saukdams, ees'rehje kaimina namma, fur arri laudis fatezjeja, winnam palihdseht. Mushi strahdneeks, behrna faukschanu dsirdedams, ne drihstlejabs tam arri klah't nahkt, bet gudrs steidsahs pee kwartal-opzihra un pee leelas polzeijes, pais sinu doht,

Riz. 190.

Riz. 189.

ko darrijs. Arri dokters atfrehje, apstattijsa behrnu un fazzija: lai gan sfrohtu labba teefa behrnam eegahjuse rohka, tatschu zerroht, ka behrns wehl buhschoht dsihwotajs. Zaur scho nelaini arri nahje pee gaisnas, ka schi behrna wezzaki tam dascha deena ne ko ne effoht dewuschi ehst, bet to neganti kubluschi, un ka schis tadeht no bailehm brihscheem sfrehjis us elas un tur pahr nakti gullejis. Wezzakeem tapehz gan bija ja-cet preeksch teefas, bet skaidras leezibas prett winneem tatschu ne atraddahs. Mufsu strahdneekam teefa pehz Sprantschu semmes likumeem ne ween uslikke sawadu naudas-strahpi, bet tam arri bija ja-maksa wifs, kas tik pee schahs teefas leetas siltebreem un teefas-fullaineem par sawahm publehmnahzahs.

Kiaz. 182.

Is Itales semmes. Taggad pa wiffu Neapeles aprinki tahs nilnas bakkes atfal sah parahdites; jo laudis tur mas behdajuschees, sew un saweem behrneem tahs weeglas, tahs gohwju bakkes eepohst; un zaur to notizzis, ka schahs jau drihs pa wiffam peetruhst. Tapehz arri taggad waldischana labbu teesu naudas wiffem semturreem irr sohlijuse, kurreem isdohsees, pee sawahm gohwim tahs bakkes uscet, un pahr to gabdabt, ka kahds gudrs dokters dabbu tahs labbi tihras un isaugufchas no gohwim falassht.

Kiaz. 187.

Reds, ka wezzakeem fahp, kad behrni paleef par blehscheem.

Gohdigeem wezzakeem bija weens weenigs dehls. Schis winnu azzu preeks. Ko ween sinnaja, to behrnam labbu gabdaja. Dehls ismahzijahs kalleja ammata; un kad tehws bija nomirris, tad pats palikke par fainneeku. Mahte pee winna dsihwoja. Mahzihst un gudrs, ka winsch bija, ta laudis ar laiku winnu eezehle par teefas-wihru. Par tahdu gohdu winnam bij' Deewam pateift, un ar taifnibu un ustizzibu sawu teefas-aminatu isdarriht, — bet Deewam schehl, winna firds dands ne dohmaja us Deewu. Winsch palikke par blehdi un sagli; istaifija leekas atflehgas un sahka flehtis afsagt. Ne weens ne dohmaja, ka pats teefas-wihrs effoht saglis; un ilgu laiku winna darbus ne usgahje. Bet jo winnam laimejahs, jo drohschs winsch palikke; kamehr kahdu reisi winnu panahje un semmes-teefai nodewe. Mahte ne dohmaht ne dohmaja, ka winnas dehls tahds blehdis effoht. Winna arween wehl teepjahs, winsch effoht par nepateefu usuhdsehts. Bet galla wiffi winna sagla-darbi tikke ismekleti, un pats noteefahst. Winnam bij' ja-cet us Sibberi. Kad mahte scho spreedumu dsirdeja, tad firds winnai luhse no leelahm fahpehm. Tahdu kaun: winna gan drihs ne warreja pahrdsihwoht. Ar leelahm waimanahm un affa: rahm winna sawu dehlu pawaddija kahdu gabbalu, — bet kad pehdigi bij' ja: schkirrah no winna — Ko winna darrija? — Winna panehme zirwi, issteepe kreis: fas rohkas masu pirkstu us frohga galda, un ar weenu zirteeni nozirte sawu pirkstu. Scho pirksta gallu panehmusi, dewe dehlam un fazzija: Mannu firdi: es tewim ne warru doht, nemm' scho mannu pirkstu par peeminneschanu, zil es: tewi esmu miblejusi, un zil nelabbi tu mannim darrijs. — . . . . r.

Lihds 21. August pee Rihges irr atnahkuschi 914 fuggi un aisbraufuschi 709.

Wihw driekteht. No Widssemes General-gubbernements pusses: Dr. C. E. Napierofy.